

מכל האמוניה במפרץ חיפה צילום: בן רטנר / רויטרס

איכות הסביבה רשף חן

אסור להקים מועצה תעשייתית בחיפה

מתחם בתי הזיקוק והמפעלים באזור מפרץ חיפה נמצאים בלב ביה של מערה תקשורתית בשנים האחרונות – מערה שהלקה מוצדק והלקה נובע מתוסר שליטה במיטות ועובדות או מחקר ידע והבנה הלקות של הדברים.

בעולם המערבי המודרני, הציבור הופך להיות יותר ויותר מעורב בסביבה. הוא דורש לדעת מה קורה, וכאי לקבל נתון, נים, ורשאי להשפיע על מקבלי החלטות. כך אורחים משפיעים על איכות החיים שלהם, ולוקחים חלק בהליך קבלות החלטות הנוגעות להם ולאוויר שהם נושמים.

בישראל קיימות כיום שתי מועצות תעשייתיות – נאות חר

בכ כררוס ומגדל תפן בצפון. באחרונה הוצע להקים אחת נוספת, באזור מפרץ חיפה. המועצות התעשייתיות הן שיטה ייחודית, שהופכת את התעשייה לבעלת הבית של עצמה. כך התעשייה יכיר לה לאהל את עסקיה בתחום שיפוט מגודר וכפוף להנחיות של מועצה – שמורכב

בת בחלקה מתעשיינים ובחלקה האחד ממשרדי ממשלה. באופן זה, לציבור המתגורר בסמיכות אין דרך דמוקרטית להשפיע על המתרחש בתחום השיפוט של המועצה התעשייתית – ועל ההשלכות שיש לכך על האזור כולו.

זה לא סוד שנעשים מאמצים רבים לפרק את המועצות התעשייתיות. כמה הצעות חוק שהוגשו ביקשו לפרק את המועצה המקומית-תעשייתית מגדל תפן, ולהעביר את שטחיה לאחיות מוניציפאליות של היישובים הסמוכים. במקביל, מתנהל משא ומתן עם הרשויות הסובבות על מנת לקדם את הקשר בין מועצה, אשר נדרשת לפעול כשותף פעולה עם הרשויות הסובבות.

נראה כי ההצעה להקים מועצה תעשייתית באזור מפרץ חיפה תהיה תחת המנגנון החיובית של שיתוף הציבור בהליכי קבלת החלטות. מועצה כזאת – שהלקה יהיה מבוסס על נציגי תעשיינים – תאפשר הסתרה של מידע, ותפעל באמון, והפגום גם ככה, של התושבים בכל הקשור לנעשה בכון והסביבה. מועצה כזאת תאפיין שר מינויים של פוליטיקאים שהקשר ביניהם לבין התעשייה הוא קלוש, ואת שרטים ישלם הציבור. הקמת מועצה תעשייתית במפרץ חיפה תהיה בכייה לרורות וחובה עלינו לפעול בכל הכלים על מנת למנוע את הקמתה.

אין לתעשיינים כמה להתכייס. הם משקיעים מיליונים כשיר פור המתקנים, וצריכים לתת מידע לציבור ולהציג בפניו את העובדות. הסתרות מאחורי מועצה תעשייתית רק תגדיל את חוסר הוודאות ואת האייאמון קרוב הציבור. התעשיינים יצטרכו לחשוב כיצד יכצעו את שיתוף הפעולה עם הציבור ועיבורו לו את המידע וההסברים, במקום לנסות להתחמק ולהקטין את הפיקוח הציבורי. מועצה כזאת תהיה רעה לציבור, ומוטב אם ההצעה כלל לא תעלה על שולחן הדיונים.

הדרך צריכה להיות אחרת וכוונתו של הציבור – ואף חובתו – להתנגד למועצה כזו. יש לאפשר לציבור נגישות מרבית לכלל הנתונים, כי הם, והאוויר שכולנו נושמים, שייכים לו.

הכותב הוא עורך דין, יו"ר איגוד ערים להגנת הסביבה במפרץ חיפה

חומרים מסוכנים אהוד קינן

הסיבה האמיתית שבגללה לא מפונה מכל האמוניה

ברדישות פיקוד העורף לאחסון אמוניה יתר על כן, אין סיכוי שחיפה כימיקלים תקבל היתר בנייה למתקן חדש על קרקע השייכת לבון, ושהיתה אמורה כבר לשונו לבעליה החוקיים. לכן, גם הרעיונות של יבוא אמוניה מירדן, או מכל מקום אחר, אינם מציאותיים.

ישאל הקורא התמים מדוע לא לאמץ את הפתרון הפשוט: העברתו של המפעל הצפון, על מתקניו השונים, כולל 260 עובדי, למישור רותם – שם פועל כבר המפעל החדש רומי של חיפה כימיקלים. ואולם כאן חבוי לבלבו של המלכוד. האומון המשוער של הוצאות העברה הוא מיליארד דולר. אלו לא רק עלויות פידוק המתקנים ובנייתם מחדש ברדום, אלא גם טיהור ושיקום הקרקע המזוהמת לפני החזרתה לבון. חיפה כימיקלים לים אינה יכולה להשקיע סכום כזה, מכיוון שכך תודיר את שווי החברה לאפס. אפילו בקרב גורמי הממשל יהיה קשה למצוא מתגרב שיצניק לחברה מיליארד דולר.

זהו כל הסיפור, וזו הסיבה לכך שחיפה כימיקלים מנהלת מלחמת הישרדות נואשת להארכת חייו של מכל האמוניה. במלחמה הזאת, שנועדה להרוויח זמן, כל האמצעים כשרים – כולל סיכון כל אוכלוסיות הצפון, עד שהכלב ימות או עד שהפריץ ימות, או אולי עד שהקוסם יביא להם סופרטנקר משמים, או שמישהו יסכים לקנות את החברה. הכותב הוא מרוספור לבימיה בטכנון, יו"ר ועדת האמוניה, נשיא החברה הישראלית לבימיה, העורך הראשי של כתב העת הישראלי לבימיה ויו"ר ועדת מקצוע הבימיה במשרד החינוך

להשתמש בה בהעדרו של מכל תפעולי. ארבע החלופות שמציג אריאב עבור תקופת הביניים הן דמוניות ובלתי ישימות. החלופה הראשונה מבוססת על המשך השיר מוש במכל. אבל אריאב עצמו מודה כי המכל נמצא בבעלותה של חברת נמלי ישראל כבר מ-2007. כל הערכאות המשפטיות קבעו כי המכל הזה סיים את חייו, שהוא מסוכן לשרי, מוש, שאין לו היתר בנייה ורישיון עסק, וכי ראוי לו שיושבת ויפרק בהקדם האפשרי.

החלופה השנייה משלימה עם השבתת המכל ומציעה להביא אונייה שתורים אמר ניה בצינור ישירות אל המפעל. קשה להעלות על הדעת כי רגולטור שפוי בישראל יקבל עליו אחריות להסדר כזה, לפיו עוגנת אונייה אמוניה באופן קבוע בנמל הקישון, משמשת כמכל תפעולי צד ומתווה מטרה איכותית לכל מחבל מודמן.

ברגע שיושבת מכל האמוניה, ייאלץ המפעל הצפוני לסגור את שעריו. זה הפיל שמסתובב בחדר, ושכולם מתעלמים ממנו

גם החלופות השלישית והרביעית לקורחות ממוחזות הרמיון: "כדי לשמור על מלאי אמוניה במפעל יירכשו 35 איור נטקים, בקיבולת של 12.5 טון כל אחד, שיאוחסנו במתקן ממוגן במפעל בחיפה". אחסון תפעולי באיזוטנקים, או אפילו הקי תמו של מכל תפעולי חדש, אינם ניתנים לביצוע. לא רק שאין להם מקום בשטח המפעל, אלא גם אין להם סיכוי לעמוד

חיפה כימיקלים הציגה לבית המשפט העליון דעות שכתב עבורה ירום אריאב, לשעבר מנכ"ל משרד האוצר. הוא מתאר שותפות בין חיפה כימיקלים לבין כימיקלים לישראל (כ"ל), להקמת מפעל לייצור אמוניה בנגב בעל כושר ייצור שנתי של 120 אלף טון אמוניה, בעלות של 350 מיליון דולר.

נתונים אלו עומדים בסתירה עם ד"ח אטום, שקבע כי מפעל בעל כושר ייצור שנתי של 200 אלף טון אמוניה יעלה 284 מיליון דולר בלבד, וייתכן כי גם זאת הערכה מרפרוט. אבל מי יתווכח עם ממשלה הלוטה לסייע לחברים.

אריאב הסביר כי ללא אספקת אמוניה ייגרמו למשק נזקים כבדים, ולכן הממשלה חייבת לאמץ את אחת החלופות שהציע ולתת לחיפה כימיקלים את הזמן הדרוש להתארגנות. אבל בחדר הזה מסתובב פיל ענק, שאריאב וכל כותבי הד"חות האחרים מתעלמים ממנו. חייו של המפעל הצפוני תלויים בחייו של מכל האמוניה, פשוט מכיוון שאין להם – וגם לא יכול להיות – מכל תפעולי. לכן, ברגע שיושבת מכל האמוניה, ייאלץ המפעל הצפוני לסגור את שעריו. אפילו אם תוצע למפעל הצפוני אמוניה בחינם ממקור כלשהו, הוא לא יוכל

מאמרים, פרשנויות וניתוחים בזירת הדעות באתר

TheMarker
www.themarkers.com/opinion

המרכיב אינה מחייבת לפרסם את המאמרים הנשלחים אליה ושומרת על זכותה בצע שינויי עריכה ושכתוב, על פי שיקול דעתה הבלעדי. מחברי המאמרים מוותרים על הזכויות, לרבות זכויות יצירה, במאמרים הנשלחים לסערכת, והזכויות הבלעדיים שייכות למערכת

כתבת וידאו: האופטומטריסטית שאיבדה את התשוקה למקצוע והקימה עסק שמציע שירות ייחודי
www.themarkers.com/smb

"עושים עסק" באתר TheMarker: כל הטיפים, העצות והמידע לעצמאים, עסקים קטנים ובינוניים